

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
28 ΜΑΡΤΙΟΥ 1986

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
34

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 96

Πειθαρχικό Δίκαιο του Αστυνομικού Προσωπικού και των Κοινοτικών Φυλάκων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη :

α) Τις διατάξεις των άρθρων 52 παράγρ. 3 και 53 παράγρ. 1 του Ν. 1481/84 (ΦΕΚ 152 Α) «Οργανισμός Υπουργείου Δημόσιας Τάξης».

β) Τις διατάξεις των άρθρων 23 παράγρ. 1 εδάφ. β, 24 παράγρ. 1 και 2 εδάφ. δ, 26 παράγρ. 1 και 27 παράγρ. 1 εδάφ. 1 του Ν. 1558/85 (ΦΕΚ 137 Α') «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα».

γ) Τις υπ' αριθ. Υ 43/26.7.1985 (ΦΕΚ 475 Β') «Σύσταση θέσης Αναπληρωτή Υπουργού στο Υπουργείο Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης» και «Υ 52/2.8.85 (ΦΕΚ 481 Β') «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης» αποφάσεις του Πρωθυπουργού και

δ) Την υπ' αριθ. 43/1986 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από πρόταση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης, αποφασίζουμε :

Άρθρο 1.

Γενικά περί πειθαρχίας

1. Με τον όρο πειθαρχία νοείται :

α) Η ενσυνείδητη, πρόθυμη και χωρίς αντιλογία υπακοή των κατωτέρων στους ανωτέρους, ως και η άμεση εκτέλεση των διαταγών τους, οι οποίες αφορούν στην εφαρμογή των νόμων, των Κανονισμών και των διαταγών της Υπηρεσίας.

β) Ο σεβασμός των κατωτέρων προς τους ανωτέρους εντός και εκτός υπηρεσίας.

γ) Η αξιοπρεπής και κόσμια συμπεριφορά των ανωτέρων προς τους κατωτέρους.

γ) Η αξιοπρεπής και κόσμια συμπεριφορά των ανωτέρων προς τους κατωτέρους.

δ) Η πολιτισμένη και άφογη συμπεριφορά των αστυνομικών προς τους πολίτες, καθώς και ο σεβασμός και η προστασία των δικαιωμάτων τούτων, που προβλέπονται από το Σύνταγμα και τους νόμους.

2. Η πειθαρχία αποτελεί το συνεκτικό δεσμό του Σώματος της Ελληνικής Αστυνομίας και αναγκασία προϋπόθεση για τη διατήρηση της συνοχής αυτού και την εξασφάλιση της αρμονικής συνεργασίας του προσωπικού της προς εκπλήρωση της υψηλής αποστολής του.

3. Οι διαταγές πρέπει να είναι νόμιμες, σαφείς, οριστικές και να διατυπώνονται με ευπρέπεια και σοβαρότητα.

Οι αναφορές πρέπει να είναι βραχείες, σαφείς, ακριβείς και να διατυπώνονται με σεβασμό.

4. Ο ανώτερος είναι υπεύθυνος για τις συνέπειες της διαταγής του, ο δε κατώτερος έχει υποχρέωση να εκτελεί με ακρίβεια τη διαταγή που πήρε και είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση αυτής και για τις συνέπειες της μη εκτέλεσής της. Ο κατώτερος δεν δικαιούται να τύχει ακρόασης και να υποβάλει τα παράπονά του αν προηγουμένως δεν υπακούσει.

5. Μεταξύ ομοιοβάθμων η αρχαιότητα στις υπηρεσιακές τους σχέσεις, εφόσον υφίσταται διοικητική υπαγωγή, έχει την ίδια ισχύ, που έχει η διαφορά βαθμού. Η ίδια σχέση υπάρχει μεταξύ ομοιοβάθμων και όταν ενεργούν από κοινού προς εκτέλεση υπηρεσίας.

6. Κάθε αστυνομικός είναι προσωπικά υπεύθυνος για τις πράξεις ή παραλείψεις του. Η μετατόπιση ευθύνης στον ανώτερο, για παραλείψεις υφισταμένων, είναι επιβλαβής και υπονομεύει την πειθαρχία.

Άρθρο 2.

Έννοια πειθαρχικού παραπτώματος.

1. Πειθαρχικό παράπτωμα αποτελεί κάθε υπαίτια και καταλογιστή παράβαση του υπηρεσιακού καθήκοντος, με πράξη ή παράλειψη.

2. Το υπηρεσιακό καθήκον προσδιορίζεται από τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στον αστυνομικό από τις ισχύουσες διατάξεις νόμων, τους Κανονισμούς του Σώματος και τις διαταγές της Υπηρεσίας, καθώς και από την καθόλου εντός και εκτός της Υπηρεσίας διαγωγή, που πρέπει να τηρεί ο αστυνομικός.

Άρθρο 3.

Πειθαρχικά Παραπτώματα.

Πειθαρχικά παραπτώματά, ανεξάρτητα από το αξιόπουνό ή όχι αυτών, είναι τα κατωτέρω ενδεικτικά μνημονευόμενα :

1. Έλλειψη πίστης, σεβασμού και αφοσίωσης στο Σύνταγμα, τους νόμους και το δημοκρατικό πολίτευμα.

2. Κάθε ενέργεια, που στρέφεται άμεσα ή έμμεσα στην υπονόμευση της έννομης τάξης.

3. Η πρόκληση βασάνων, οποιασδήποτε σωματικής κάκωσης ή βλάβης της υγείας, η άσκηση ψυχολογικής βίας και κάθε ανάρμοστη ενέργεια ή συμπεριφορά, που συνιστούν προσβολή της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας ή εκτός αυτής.

4. Οι οποιασδήποτε μορφής εκδηλώσεις υπέρ πολιτικών κομμάτων.

5. Η απεργία.
6. Η παράβαση της υπηρεσιακής εχεμύθειας.
7. Η άσκηση άλλου επαγγέλματος και η κατ' επάγγελμα άσκηση εμπορίας ή τέχνης.
8. Η έλλειψη αμεροληψίας και αντικειμενικότητας στις υπηρεσιακές ενέργειες.
9. Η αναξιοπρεπής διαγωγή εντός και εκτός της Υπηρεσίας.
10. Η αναξιοπρεπής εμφάνιση και παράσταση και το αντικανονικό της στολής.
11. Η υπερβολική οικειότητα με πολίτες των οποίων τις υποθέσεις ο αστυνομικός διαχειρίζεται ή πρόκειται να διαχειριστεί.
12. Η χρησιμοποίηση τρίτων προσώπων για ευνοϊκή υπηρεσιακή μεταχείριση.
13. Η χρησιμοποίηση της αστυνομικής ιδιότητας για εξυπηρέτηση των συμφερόντων του ίδιου ή προσκειμένων σε αυτόν προσώπων.
14. Η μη ακριβής συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις συντήρησης, χρήσης ή διαχείρισης των υλικών και εγκαταστάσεων της Υπηρεσίας.
15. Η απείθεια σε διαταγή που δόθηκε, η παράλειψη, άρνηση, η παραμέληση ή παράλυση εκτέλεσης υπηρεσίας που διατάχθηκε νόμιμα από ανώτερο.
16. Η ανάληψη υπηρεσίας με βραδύτητα, ή χωρίς έγκριση προσωρινή απομάκρυνση από διαταγμένη υπηρεσία, η πρόωρη αποχώρηση από αυτή και γενικά η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων.
17. Η οκνηρία, η αμέλεια, η ατελής ή μη έγκαιρη ή τυπική και αδιάφορη εκτέλεση της υπηρεσίας καθώς και η υπαίτια χαμηλή υπηρεσιακή απόδοση.
18. Η κατά σύστημα χαρτοπαιξία σε δημόσια κέντρα ή χώρους, η μέθη και η ροπή στη χρήση οινόπνευματων ποτών.
19. Η διάπραξη εγκλημάτων κλοπής, υπαιξιάρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογραφίας, δωροδοκίας, καταπίεσης, απιστίας περί την υπηρεσία, παράβασης καθήκοντος, εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλημάτων οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, ψευδομαρτυρίας, ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών και γενικά η διάπραξη κάθε εγκλήματος, που από τα αίτια, το είδος, τον τρόπο εκτέλεσης και τις λοιπές περιστάσεις μαρτυρεί διαφθορά χαρακτήρα ή μειώνει την αξιοπρέπεια του αστυνομικού ή το κύρος της υπηρεσίας.
20. Η δημόσια, προφορικά ή έγγραφα, άσκηση κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης Υπηρεσίας ή οποιουδήποτε αστυνομικού με εκφράσεις ή λόγους που αποδεικνύουν έλλειψη σεβασμού ή με σκόπιμη χρήση αβάσιμων επιχειρημάτων.
21. Η χαλαρότητα, η αδράνεια και η αδιαφορία στη διοίκηση και η ανεπαρκής επίβλεψη των υφισταμένων.
22. Η μη ευσυνείδητη αξιολόγηση των υφισταμένων.
23. Η σύναψη στενών σχέσεων, κοινωνικών ή πυρρεσιακών με κατώτερους όταν αυτό αποβαίνει σε βάρος της υπηρεσίας.
24. Η σύναψη χρεών με κατώτερους ή πολίτες, καθώς και η ροπή στη σύναψη χρεών.
25. Η μη απονομή του οφειλόμενου χαιρετισμού και η μη τήρηση των τύπων εκδήλωσης σεβασμού προς τους ανώτερους και τα εθνικά σύμβολα.
26. Η από πρόθεση απόκρυψη παραπτώματων κατωτέρων ή ανακριβής περιγραφή αυτών και η γενικά πλημμελής διαχείριση της πειθαρχικής διαδικασίας.
27. Η παράλειψη αναφορά πληροφορίας που αφορά στη διάπραξη εγκλήματος ή το δράστη αυτού.
28. Η αποσιώπηση παραπόνων των κατωτέρω και η απρεπής συμπεριφορά προς αυτούς.
29. Η αδικαιολόγητη και με πείσμα εμμονή στην υποβολή αίτησης για θέμα για το οποίο έχει ήδη αποφανθεί αρνητικά η Υπηρεσία.

30. Η ανάρμοστη συμπεριφορά προς τους πολίτες, τους συναδέλφους και τους υπαλλήλους άλλων Υπηρεσιών.

31. Η υπέρβαση της ιεραρχίας.

32. Κάθε πράξη ή παράλειψη που είναι αντίθετη προς την εντιμότητα, την ευθύτητα, την ειλικρίνεια και τα χρηστά ήθη ή μαρτυρεί έλλειψη υπηρεσιακής αγωγής και ευθύνης ή αντιβαίνει στην Αστυνομική δεοντολογία.

33. Η παρά τις διατάξεις των κανονισμών και των διαταγών της Υπηρεσίας δημοσιογραφία ή δημοσίευση άρθρων δια του τύπου ή κατ' άλλο τρόπο.

34. Ο χρηματισμός με τη μορφή δώρου και η αποδοχή οποιασδήποτε υλικής παροχής, που δεν συνιστά δωροληψία, αλλά όμως προέρχεται από πρόσωπα που ανήκουν στον κύκλο της υπηρεσιακής δράσης του αστυνομικού.

35. Η σύναψη σχέσεων ή η αδικαιολόγητη συναναστροφή με πρόσωπα κακής φήμης, καθώς και η αδικαιολόγητη παραμονή σε χώρους, η οποία προκαλεί δυσμενή σχόλια.

36. Η ψευδής αναφορά κατάθεση ή δήλωση από πρόθεση ενώπιον οποιασδήποτε Υπηρεσίας ή ιδιώτη ή οι κακόβουλοι υπαινιγμοί ή γνώμες, κατά οποιουδήποτε μέλους του Σώματος, ανεξάρτητα αν συνεπάγονται ή όχι ποινική δίωξη.

37. Η καταχρηστική άσκηση εξουσίας.

38. Η παράλειψη παροχής συνδρομής σε αστυνομικό.

39. Κάθε επίμεμπτη πράξη που θίγει την αξιοπρέπεια και το γόνιμο του αστυνομικού και δίδει αφορμή σε δυσμενή σχόλια ή μαρτυρεί διαφθορά χαρακτήρα.

40. Κάθε παράβαση υποχρέωσης νόμιμα επιβαλλόμενης.

41. Κάθε παράβαση υποχρέωσης που απορρέει από τους νόμους, τους Κανονισμούς και τις διαταγές της Υπηρεσίας.

Άρθρο 4.

Πειθαρχικές ποινές.

1. Στο αστυνομικό προσωπικό και τους κοινοτικούς φύλακες επιβάλλονται οι ακόλουθες πειθαρχικές ποινές, οι οποίες καταχωρίζονται στα ατομικά τους έγγραφα (άρθρο 52 Ν. 1481/84 (Α' 152)).

- α) Παρατήρηση
- β) Επίπληξη.
- γ) Πρόστιμο μέχρι ένα βασικό μισθό του τιμωρουμένου.
- δ) Αργία με πρόσκαιρη παύση.
- ε) Αργία με απόλυση.
- στ) Απόταξη.

2. Η παρατήρηση, η επίπληξη και το πρόστιμο είναι κατώτερες πειθαρχικές ποινές.

3. Οι αργίες και η απόταξη είναι ανώτερες πειθαρχικές ποινές.

Τα παραπτώματα, η διαδικασία βεβαίωσής τους και η διαδικασία επιβολής των ποινών αυτών στο αστυνομικό προσωπικό, καθορίζονται στις διατάξεις των Ν.Δ. 343/1969 (ΦΕΚ Α' 238) και 935/1971 (ΦΕΚ Α' 149) όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα. Ειδικότερα για την ποινή της αργίας με πρόσκαιρη παύση στους Αρχιφύλακες και Αστυφύλακες εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 12 του Ν. 1339/1983 (ΦΕΚ Α' 35).

4. Οι ποινές της αργίας με πρόσκαιρη παύση, της αργίας με απόλυση και της απόταξης, επιβάλλονται στους κοινοτικούς φύλακες για τα παραπτώματα αυτών που αναφέρονται στο Ν.Δ. 935/1971 και στο άρθρο 12 του Ν. 1339/1983 και αφορούν τα κατώτερα όργανα της πρώην Χωροφυλακής.

Η εκδίκαση των παραπτώματων αυτών γίνεται από τα Συμβούλια του άρθρου 52 παράγ. 8 του Ν. 1481/1984. Κατά τα λοιπά για τη βεβαίωση των ανωτέρω παραπτωμάτων, τη διαδικασία ενώπιον των Υπηρεσιακών Συμβουλίων, την επιβολή των ποινών, τις συνέπειες αυτών και τις λοιπές λεπτομέρειες, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.Δ. 935/1971.

5. Οι κατώτερες πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται στο αστυνομικό προσωπικό και στους κοινοτικούς φύλακες για παραπτώματα του άρθρου 3 του παρόντος, εφόσον αυτά λόγω της βαρύτητας, του τρόπου και των συνθηκών τέλεσης, δεν επισύρουν την επιβολή ανώτερης πειθαρχικής ποινής κατά τους ορισμούς των διατάξεων των Ν.Δ. 343/1969 και Ν.Δ. 935/1971 όπως κάθε φορά ισχύουν και ειδικότερα :

α) Η παρατήρηση επιβάλλεται για ελαφρές παραλείψεις, για τις οποίες κρίνεται ότι δεν είναι αναγκαία η επιβολή βαρύτερης πειθαρχικής ποινής, λόγω της φύσης του παραπτώματος, των συνθηκών τέλεσης, του χαρακτήρα και της διαγωγής του υπαίτιου.

β) Η επίπληξη επιβάλλεται για ελαφρά παραπτώματα κυρίως όταν διαπράττονται από αμέλεια και αφορούν την εκτέλεση των καθηκόντων, τη συμπεριφορά, την τάξη, την εμφάνιση και την παράσταση γενικά του αστυνομικού, εντός και εκτός της Υπηρεσίας.

γ) Το πρόστιμο επιβάλλεται για σοβαρότερα παραπτώματα περί την εκτέλεση των καθηκόντων, τη συμπεριφορά, την τάξη, την εμφάνιση και την παράσταση γενικά του αστυνομικού, εντός και εκτός της Υπηρεσίας.

Άρθρο 5.

Διάρκεια πειθαρχικής ευθύνης.

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 6 του παρόντος, η πειθαρχική ευθύνη αρχίζει με την κατάταξη ή το διορισμό, εκλείπει δε με την με οποιοδήποτε τρόπο αποχώρηση από την Υπηρεσία, οπότε παύει και η τυχόν αρξαμένη πειθαρχική δίωξη.

2. Κατ' εξαίρεση της προηγούμενης παραγράφου, η πειθαρχική δίωξη συνεχίζεται και μετά την αποχώρηση από την Υπηρεσία, αλλά μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις των ΝΔ. 343/69 και ΝΔ. 935/71. Στις περιπτώσεις αυτές αν το Ανακριτικό Συμβούλιο γνωμοδοτήσει υπέρ της επιβολής στον εγκαλούμενο ποινής αργίας, η ποινή αυτή δεν εκτελείται, αλλά απλώς η απόφαση του Ανακριτικού Συμβουλίου καταχωρείται στο ατομικό βιβλιάριο του εγκαλούμενου.

Αν αυτός επανέλθει στην ενεργό υπηρεσία, τότε εκτελείται και η ποινή.

Αν το Ανακριτικό Συμβούλιο, γνωμοδοτήσει υπέρ της επιβολής ποινής απόταξης η ποινή αυτή εκτελείται και έχει σαν συνέπεια τη διαγραφή του τιμωρηθέντα από τα σελήγη της εφεδρείας.

Άρθρο 6.

Παραπτώματα του τελέσθηκαν πριν από την κατάταξη.

1. Πειθαρχικό παράπτωμα που τελέσθηκε από αστυνομικό ή κοινοτικό φύλακα κατά τη διάρκεια προγενέστερης υπηρεσίας του στο δημόσιο τομέα, αλλά το οποίο δεν εκδικάστηκε σ' αυτόν, δίδεται πειθαρχικά αν δεν παραγράφηκε.

Στην περίπτωση αυτή ο τυχόν εκτός υπηρεσίας χρόνος, εφόσον δεν υπερβαίνει τη διετία, δεν υπολογίζεται για τη συμπλήρωση της παραγράφης.

2. Η από αστυνομικό ή κοινοτικό φύλακα, κατά τη διάρκεια της διαγνωστικής δοκιμασίας και μέχρι την κατάταξή του ή το διορισμό του τέλεση παράνομης πράξης που έχει σχέση με τη συμμετοχή του στο διαγωνισμό ή με τις προϋποθέσεις κατάταξής του, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα τιμωρούμενο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 7.

Παραγραφή των πειθαρχικών παραπτωμάτων.

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα, που επισύρουν κατώτερη πειθαρχική ποινή παραγράφονται μετά ένα έτος από τότε που διαπράχθηκαν. Αυτά που επισύρουν ανώτερη πειθαρχική ποινή παραγράφονται μετά πέντε έτη από τότε που διαπράχθηκαν (άρθρο 52 παρ. 5 Ν. 1481/84).

2. Παραγραφέν πειθαρχικό παράπτωμα, δύναται να ληφθεί υπόψη ως επιβαρυντική περίπτωση για την επιμέτρηση της ποινής, κατά την τιμωρία άλλου συναφούς πειθαρχικού παραπτώματος που διαπράχθηκε πριν από την παραγραφή εκείνου.

Άρθρο 8.

Λόγοι μη αίροντες την πειθαρχική ευθύνη.

1. Η προαγωγή του αστυνομικού δεν αίρει την πειθαρχική ευθύνη αυτού για παράπτωμα προγενέστερο της προαγωγής.

2. Σε περίπτωση αμνηστίας, αποκατάστασης, χάριτος ή με οποιαδήποτε άλλο τρόπο άρσης του κολασίμου ή άρσης ή μεταβολής των συνεπειών της ποινικής καταδίκης, δεν αίρεται το πειθαρχικό κολάσιμο της πράξης.

Άρθρο 9.

Δεδικασμένο - Μη συρροή ποινών.

1. Ο Αστυνομικός δεν διώκεται για δεύτερη φορά για το αυτό πειθαρχικό παράπτωμα.

2. Με την αυτή απόφαση μία ποινή επιβάλλεται.

3. Για το αυτό πειθαρχικό παράπτωμα μία ποινή επιβάλλεται.

4. Για συρρέοντα παραπτώματα που τελέσθηκαν στον ίδιο τόπο και χρόνο από τον ίδιο αστυνομικό επιβάλλεται μία ποινή. Αν ένα η περισσότερα από τα συρρέοντα παραπτώματα περιέλθει σε γνώση της Υπηρεσίας μετά την επιβολή ποινής για μερικά από αυτά, αίρεται η ποινή που επιβλήθηκε και επιβάλλεται μια συνολική ποινή για όλα τα συρρέοντα παραπτώματα. Αν τα παραπτώματα αυτά είναι, κατά την κρίση αυτού που ασκεί την πειθαρχική εξουσία, ασήμαντα σε σχέση με το παράπτωμα ή τα παραπτώματα για τα οποία επιβλήθηκε η ποινή, δεν αίρεται αυτή και ούτε επιβάλλεται άλλη ποινή.

Άρθρο 10.

Σχέση πειθαρχικής προς ποινική δίωξη.

1. Η ποινική και η πειθαρχική δίωξη είναι αυτοτελείς και ανεξάρτητες. Δύναται, όμως, αυτός που ασκεί την πειθαρχική εξουσία, να αναστέλει τη δίωξη ή τιμώρηση του παραπτώματος, το οποίο αποτελεί και ποινικό αδίκημα, μέχρι την έκδοση της απόφασης του ποινικού δικαστηρίου, με την επιφύλαξη, όμως, των διατάξεων του άρθρου 7 του παρόντος περί παραγραφής των πειθαρχικών παραπτωμάτων. Η απόφαση περί αναστολής δύναται ελεύθερα να ανακληθεί.

2. Πραγματικά γεγονότα των οποίων η ύπαρξη ή η ανυπαρξία διαπιστώθηκε με αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου, λαμβάνονται υπόψη στην πειθαρχική δίκη όπως και στην ποινική, δεν κωλύεται όμως το πειθαρχικό όργανο να εκδώσει απόφαση διαφορετική από εκείνη του ποινικού δικαστηρίου.

3. Αν η τελεσίδικη ποινική απόφαση είναι καταδικαστική και διαπιστώνεται πειθαρχικό παράπτωμα που συνεπάγεται πειθαρχική ποινή απόταξης ή αργίας με απόλυση, εφόσον γι' αυτό επιβλήθηκε πρόσκαιρη παύση ή κατώτερη πειθαρχική ποινή ή δεν επιβλήθηκε ποινή, επαναλαμβάνεται η πειθαρχική δίκη για τυχόν επιβολή ποινής αργίας με απόλυση ή απόταξη.

4. Αν η αμετάκλητη ποινική απόφαση είναι αθωωτική ή αν έχει εκδοθεί αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα και είχε επιβληθεί για το αντίστοιχο πειθαρχικό παράπτωμα ανώτερη πειθαρχική ποινή, η πειθαρχική δίκη επαναλαμβάνεται για τυχόν μετριασμό ή εξάλειψη της επιβληθείσας ποινής.

5. Την επανάληψη ζητούν ο Αρχηγός στην περίπτωση της παραγράφου 3 και ο ενδιαφερόμενος στην περίπτωση της παραγράφου 4.

6. Το δικαίωμα για επανάληψη της πειθαρχικής δίκης παραγράφεται μετά ένα έτος από την έκδοση της τελεσίδικης ή αμετάκλητης κατά περίπτωση ποινικής απόφασης ή του απαλλακτικού βουλεύματος.

Άρθρο 11.

Συνεκδικασία

1. Περισσότερα πειθαρχικά παραπτώματα του ίδιου αστυνομικού, τα οποία διώκονται πριν εκδοθεί απόφαση για ορισμένα από αυτά συνεκδικάζονται, ανεξάρτητα από τη συνάφεια ή όχι αυτών, εφόσον διαπράχθηκαν κατά την υπηρεσία του αστυνομικού στην Ελληνική Αστυνομία και επιβάλλεται, ενιαία ποινή.

2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται ο διαχωρισμός της εκδικαστικής πειθαρχικού παραπτώματος για το οποίο εκκρεμεί ποινική δίωξη, ως και εκείνων των οποίων η συνεκδικασία δύναται να προκαλέσει βλάβη.

3. Όταν διώκονται περισσότεροι αστυνομικοί, ως συναιτίοι για το αυτό πειθαρχικό παράπτωμα, η εκδικασία αυτών γίνεται ενιαία για όλους, εφόσον αυτοί υπάγονται στο αυτό πειθαρχικό Συμβούλιο.

Άρθρο 12.

Βεβαίωση πειθαρχικών παραπτωμάτων.

1. Η βεβαίωση των πειθαρχικών παραπτωμάτων αποτελεί καθήκον κάθε βαθμοφόρου της Ελληνικής Αστυνομίας, παράλειψη δε του καθήκοντος τούτου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα αυτών.

2. Τα πειθαρχικά παραπτώματα των αστυνομικών, λόγω της φύσης της εμπιστευμένης σ' αυτούς υπηρεσίας και της ιδιαίτερης επίδρασης αυτών στην άσκηση της αστυνομικής υπηρεσίας, πρέπει να βεβαιώνονται με κάθε δυνατή ταχύτητα.

3. Τα πειθαρχικά παραπτώματα διαπιστώνονται με αυτοπρόσωπη αντίληψη από αυτόν που ασκεί την πειθαρχική δίωξη ή αναφορά του λοιπού προσωπικού ή έγγραφα άλλων Αρχών ή αναφορές ιδιωτών ή με οποιοδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο.

Άρθρο 13.

Άσκηση πειθαρχικής δίωξης.

1. Η δίωξη των πειθαρχικών παραπτωμάτων των αστυνομικών ενεργείται αυτεπάγγελτα, με βάση τα στοιχεία που περιέχονται στον έχοντα το δικαίωμα άσκησης αυτής.

2. Αυτός που ασκεί την πειθαρχική δίωξη υποχρεούται στην άσκηση αυτής, εφόσον τα στοιχεία που περιήλθαν σε γνώση του δύναται να στηρίζουν αυτήν.

3. Αυτός που ασκεί την πειθαρχική δίωξη δύναται, για τον έλεγχο των στοιχείων που περιέχονται σ' αυτόν και την εκτίμηση της συνδρομής των λόγων προς άσκηση της πειθαρχικής δίωξης :

α) Να ζητεί την παροχή εξηγήσεων, προφορικά ή έγγραφα, από αυτόν που φέρεται ότι υπέπεσε σε πειθαρχικό παράπτωμα.

β) Να διατάσσει την ενέργεια προφορικής διοικητικής εξέτασης ή να εισηγείται την έκδοση διαταγής προς ενέργεια αυτής, κατά τις οικείες διατάξεις.

γ) Να προβαίνει σε κάθε άλλη νόμιμη ενέργεια.

4. Αν τα στοιχεία που περιέχονται σ' αυτόν, που ασκεί την πειθαρχική δίωξη καθώς και αυτά που συλλέγει ο ίδιος, δεν πιθανολογούν τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος ή τα βεβαιούμενα ως πραγματικά δεν συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα, η υπόθεση τίθεται απ' αυτόν, κατόπιν αιτιολόγησης, στο αρχείο.

5. Για ελαφρά παραπτώματα, τα οποία προδήλως δικαιολογούν μόνο ποινή παρατήρησης η δίωξη απόκειται στη διακριτική ευχέρεια αυτού που την ασκεί, ο οποίος για την απόφασή του αυτή, λαμβάνει υπόψη, το συμφέρον της Υπηρεσίας και την καθόλου διαγωγή του αστυνομικού, εντός και εκτός υπηρεσίας, αιτιολογώντας τη σχετική απόφασή του.

Άρθρο 14.

Αρμόδιοι για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης.

1. Αρμόδιοι για την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης για παραπτώματα, που επισύρουν κατώτερες πειθαρχικές ποινές είναι :

α) Ο Υπουργός.

β) Ο Γενικός Γραμματέας.

γ) Οι αξιωματικοί για όλους τους κατώτερους ή νεώτερους από αυτούς αστυνομικούς και ανεξάρτητα από το αν αυτοί υπάγονται ή όχι διοικητικά σ' αυτούς. Το αυτό δικαίωμα έχουν οι Ανθυπαστυνομικοί και οι Αρχιφύλακες εφόσον είναι Διοικητές Υπηρεσιών.

2. Οι αξιωματικοί της προηγούμενης παραγράφου δύναται όταν δεν είναι Διοικητές Υπηρεσιών, αντί να ασκήσουν πειθαρχική δίωξη, να υποβάλλουν αναφορά κατά του αστυνομικού. Την ίδια δυνατότητα έχουν και όταν είναι Διοικητές Υπηρεσιών, αλλά ο ελεγχόμενος δεν υπάγεται διοικητικά σ' αυτούς.

Άρθρο 15.

Κλήση σε απολογία Απολογία

1. Για την έκδοση απόφασης επιβολής ποινής είναι αναγκαία πάντοτε η προηγούμενη κλήση σε απολογία του αστυνομικού.

2. Η κλήση σε απολογία περιέχει :

α) Τα στοιχεία του διωκόμενου αστυνομικού (βαθμός αριθμός μητρώου, επώνυμο, όνομα και πατρώνυμο).

β) Πλήρη και ακριβή προσδιορισμό των πράξεων, οι οποίες στοιχειοθετούν το αποδιδόμενο στον αστυνομικό παράπτωμα.

γ) Τον τόπο και χρόνο τέλεσης της πράξης.

δ) Την αναγραφή τυχόν ειδικών περιστατικών ή συνθηκών κάτω από τις οποίες τελέστηκαν οι πράξεις.

ε) Τις διατάξεις που προβλέπουν τα παραπτώματα.

3. Με την κλήση σε απολογία τάσσεται εύλογη προθεσμία προς υποβολή έγγραφης απολογίας, η οποία δεν δύναται να υπερβεί τις 48 ώρες.

4. Η κλήση σε απολογία φέρει τον τόπο και την ημερομηνία σύνταξης, υπογράφεται από αυτόν που ασκεί την πειθαρχική δίωξη και σφραγίζεται με την σφραγίδα της Υπηρεσίας. Συντάσσεται σε δύο αντίτυπα, από τα οποία το πρώτο τίθεται στον οικείο φάκελλο και το δεύτερο επιδίδεται στον εγκαλούμενο, με αποδεικτικό επίδοσης, που συντάσσεται επί του πρώτου αντιτύπου.

5. Σε περίπτωση που ο εγκαλούμενος αρνείται να παραλάβει την κλήση ή να υπογράψει το αποδεικτικό αυτός που ενεργεί την επίδοση κάνει σχετική μνεία σ' αυτό αφού προσλάβει ένα μάρτυρα, ο οποίος προσυπογράφει στο αποδεικτικό.

6. Αν ο εγκαλούμενος δεν υποβάλλει, μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε, την απολογία του, δεν δημιουργείται κώλυμα για την εκδίκαση της πειθαρχικής υπόθεσης. Η απολογία, που υποβάλλεται εκπρόθεσμα αλλά πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης, λαμβάνεται υπόψη.

7. Η απολογία υποβάλλεται πάντοτε εγγράφως και συντάσσεται σε ύψος σεμνό και πειθαρχικό, ο δε απολογούμενος πρέπει να περιορίζεται στο ερώτημα που τίθεται σ' αυτόν και να μην εκτρέπεται σε κρίσεις και σχόλια σε βάρος των προϊσταμένων του ή άλλες αντιπειθαρχικές εκφράσεις ή να αναφέρεται σε άσχετα με το παράπτωμά του θέματα.

8. Αν στην απολογία περιέχονται αντιπειθαρχικές εκφράσεις, κρίσεις ή σχόλια σε βάρος προϊσταμένων, αυτά αποτελούν ξεχωριστό πειθαρχικό παράπτωμα.

9. Αν ο εγκαλούμενος είναι Διοικητής Υπηρεσίας η κλήση σε απολογία είναι δυνατόν να αντικαθίσταται με διαταγή, που περιλαμβάνει όμως όλα τα στοιχεία της κλήσης της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

10. Η κλήση σε απολογία, που αφορά σε παράπτωμα για το οποίο ενεργήθηκε Ένορκη Διοικητική Εξέταση, περιλαμβάνει επιπλέον και τα στοιχεία της παραγράφου 9 του άρθρου 25 του παρόντος.

Άρθρο 16.

Καταγγελίες κατά των αστυνομικών.

1. Η εξέταση των πειθαρχικών παραπτωμάτων, που διαπράττονται από αστυνομικούς σε βάρος πολιτών, προη-

γείται της εξέτασης των άλλων πειθαρχικών παραπτώματων των αστυνομικών.

2. Όταν η εναντίον αστυνομικών καταγγελία γίνεται προφορικά, ο αρμόδιος αξιωματικός προσκαλεί τον καταγγέλλοντα να εκθέσει τα παραπτώματά του εγγράφως, συντασσόμενης σχετικής έκθεσης παραπόνων.

3. Ανόητες καταγγελίες δεν δύνανται να θεμελιώσουν πειθαρχικό παράπτωμα, δύναται, όμως, να δώσουν αφορμή για την εξέταση των συγκεκριμένων στοιχείων που τυχόν περιέχουν.

Τα ίδια εφαρμόζονται και όταν αυτός που κάνει την προφορική καταγγελία δεν δέχεται να υποβάλλει έγγραφη αναφορά ή αρνείται την καταχώριση των καταγγελιών του σε έκθεση.

Άρθρο 17.

Πειθαρχική δικαιοδοσία.

1. Την πειθαρχική δικαιοδοσία στους αστυνομικούς ασκούν οι κατά το άρθρο 14 παράγραφος 1 του παρόντος αρμόδιοι για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης.

2. Οι ποινές της παρατήρησης και επίπληξης επιβάλλονται από τους μνημονευόμενους στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 του παρόντος.

3. Η ποινή του προστίμου επιβάλλεται ως εξής :

- α) Ο Υπουργός, ο Γενικός Γραμματέας και ο Αρχηγός μέχρι ένα μηνιαίο βασικό μισθό (ΜΒΜ).
- β) Οι Αντιστράτηγοι μέχρι 9/10 ενός ΜΒΜ
- γ) Οι Υποστράτηγοι μέχρι 8/10 ενός ΜΒΜ
- δ) Οι Ταξίαρχοι (Γεν. Αστυν. Δ/ντές) μέχρι 7/10 ενός ΜΒΜ
- ε) Οι Αστυνομικοί Δ/ντές μέχρι 6/10 ενός ΜΒΜ
- στ) Οι Αστυνομικοί Υποδ/ντές, μέχρι 5/10 ενός ΜΒΜ
- ζ) Οι Αστυνόμοι Α' μέχρι 4/10 ενός ΜΒΜ
- η) Οι Αστυνόμοι Β' μέχρι 3/10 ενός ΜΒΜ
- θ) Οι Υπαστυνόμοι Α' μέχρι 2/10 ενός ΜΒΜ
- ι) Οι Υπαστυνόμοι Β' μέχρι 1/10 ενός ΜΒΜ

Άρθρο 18.

Κρίση των πειθαρχικών υποθέσεων.

Αυτός που ασκεί τον πειθαρχικό έλεγχο, με βάση την απολογία και τα λοιπά στοιχεία :

1. Επιβάλλει την αρμόζουσα ποινή, γνωστοποιεί αυτή προφορικά στον εγκαλούμενο και υποβάλλει σχετική αναφορά στην προϊστάμενη του Αρχή.

Στην αναφορά επισυνάπτεται ο πίνακας ποινής, η κλήση σε απολογία, η απολογία και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο.

Στον πίνακα ποινής αναγράφονται, ο βαθμός, αριθμός, μητρώου, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, το είδος της ποινής και, σε περίπτωση επιβολής ποινής προστίμου, το ύψος αυτού, το αιτιολογικό της ποινής το οποίο πρέπει να είναι συνοπτικό, σαφές και να αποδίδει απόλυτα τα πραγματικά περιστατικά του παραπτώματος, τοπικά και χρονικά προσδιορισμένα, καθώς και τη σχετική διάταξη που προβλέπει το παράπτωμα. Ο πίνακας υπογράφεται από αυτόν που ασκεί τον πειθαρχικό έλεγχο και σφραγίζεται με τη σφραγίδα της Υπηρεσίας.

Για τις ποινές που επιβάλλει ο Υπουργός και ο Γενικός Γραμματέας, τους πίνακες υπογράφει ο Αρχηγός ή άλλος αξιωματικός εξουσιοδοτημένος από αυτόν.

2. Υποβάλλει τη σχετική αλληλογραφία στην αρμόδια Υπηρεσία, για την περαιτέρω ενέργεια, αν κρίνει ότι η δικαιοδοσία του είναι ανεπαρκής ή ότι η υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί σε Συμβούλιο.

3. Αν κρίνει ότι τα πραγματικά περιστατικά, που αποδείχθηκαν δεν συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα ή ότι αυτά δεν δύνανται να επισύρουν πειθαρχική κύρωση, λόγω παραγραφής του παραπτώματος ή λήξης της πειθαρχικής ευθύνης, θέτει την υπόθεση στο αρχείο αιτιολογώντας εγγράφως την κρίση του.

Άρθρο 19.

Καθορισμός και επιμέτρηση της ποινής.

Για το πειθαρχικό παράπτωμα, που διαπιστώνεται και καταλογίζεται, η ποινή που πρέπει να επιβληθεί και η επιμέτρηση αυτής προσδιορίζονται :

1. Από τη βαρύτητα του παραπτώματος και μάλιστα τον αντίκτυπο που είχε τούτο στην εύρυθμη και άσφαιρη λειτουργία της Υπηρεσίας και το γόητρο του Σώματος.

2. Από το βαθμό, την πείρα, το χρόνο υπηρεσίας, το χαρακτήρα, την προηγούμενη διαγωγή, τη μόρφωση και γενικά την πνευματική κατάσταση του διωκόμενου αστυνομικού.

3. Από τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες έγινε το παράπτωμα και γενικά τις κρατούσες συνθήκες κατά το χρόνο τέλεσής του.

4. Από την ένταση του δόλου ή το βαθμό της αμέλειας του διωκόμενου.

Άρθρο 20.

Έλεγχος και επικύρωση των πειθαρχικών ποινών.

1. Ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας, οι Προϊστάμενοι των Κλάδων, οι Επιθεωρητές, οι Διευθυντές των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων, των Αστυνομικών Διευθύνσεων των Νομών, οι προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Ασφάλειας Προέδρου της Δημοκρατίας, Βουλής των Ελλήνων και Προέδρου της Κυβερνήσεως, ο Διευθυντής της Αστυνομικής Ακαδημίας και οι Διευθυντές των Υποδιευθύνσεων, που υπάγονται στις Δ/σεις της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης, μεριμνούν για να ασκούν οι υφιστάμενοί τους Αξιωματικοί και λοιποί βαθμοφόροι ομοιομορφα και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος την πειθαρχική τους δικαιοδοσία.

2. Όλοι οι ιεραρχικά προϊστάμενοι, μέχρι τους αρμόδιους για την επικύρωση των ποινών, μέσα στα πλαίσια της πειθαρχικής δικαιοδοσίας τους, δικαιούνται να εγκρίνουν, επαυξάνουν, μειώνουν ή αίρουν την ποινή που επιβλήθηκε ή να τροποποιούν το αιτιολογικό της. Αν για τη διαμόρφωση ορθής κρίσης, κρίνουν αναγκαία την εξακρίβωση κάποιου περιστατικού, έχουν το δικαίωμα, πριν εγκρίνουν την ποινή, να ενεργήσουν ή να διατάξουν την ενέργεια σχετικής έρευνας.

Σε περίπτωση μεταβολής της ποινής :

α) Είναι δυνατόν να συντάσσεται νέος εξ υπαρχής πίνακας, διατηρουμένου και του παλαιού στον οικείο φάκελλο.

β) Θεωρείται ότι επέβαλε την ποινή εκείνος που ενήργησε την μεταβολή.

3. Μετά τον, κατά την προηγούμενη παράγραφο, έλεγχο των ποινών, ακολουθεί η επικύρωση τούτων από τους κατά την παράγραφο 4 του παρόντος αρμόδιους. Οι ποινές, που επικυρώνονται, δεν υπόκεινται πλέον σε άλλο έλεγχο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού ή του άρθρου 22 του παρόντος και διαβιβάζονται αρμοδίως για να καταχωρισθούν στα ατομικά βιβλιάρια του αστυνομικού. Για την επικύρωση καταχωρίζεται σχετική πράξη στον πίνακα ποινής.

4. Αρμόδιοι για την επικύρωση των ποινών είναι :

α) Ο Αρχηγός ή ο από αυτόν εξουσιοδοτημένος προϊστάμενος κλάδου για τις ποινές των αξιωματικών του Σώματος.

β) Οι αξιωματικοί Διευθυντές Διευθύνσεων του Υπουργείου, οι Προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Ασφάλειας Προέδρου Δημοκρατίας, Βουλής των Ελλήνων, του Προέδρου της Κυβερνήσεως και οι Διευθυντές των Υποδιυθύνσεων, που υπάγονται στις Διευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης, για τις ποινές που επιβάλλουν οι υφιστάμενοί τους αξιωματικοί σε Ανθυπαστυνόμους, Αρχιφύλακες και Αστυφύλακες, εφόσον οι τιμωρούμενοι ανήκουν οργανικά στη δύναμή τους, διαφορετικά οι αρμόδιοι Προϊστάμενοι των τιμωρουμένων.

Επίσης οι Επιθεωρητές για τις ποινές που επιβάλλουν οι Αξιωματικοί, οι οποίοι υπηρετούν στα γραφεία τους.

γ) Οι Γενικοί Αστυνομικοί Διευθυντές και οι Διευθυντές των Αστυνομικών Διευθύνσεων των Νομών για τις ποινές που επιβάλλουν οι υφιστάμενοί τους βαθμοφόροι σε Ανθυπαστυνόμους, Αρχιφύλακες και Αστυφύλακες.

5. Δεν υπόκεινται σε επικύρωση :

α) Οι ποινές που επιβάλλουν ο Υπουργός και ο Γενικός Γραμματέας σ' όλο το προσωπικό και οι ποινές που επιβάλλει ο Αρχηγός σε αξιωματικούς.

β) Οι ποινές που επιβάλλουν ο Αρχηγός και οι Αντιστράτηγοι, σε Ανθυπαστυνόμους, Αρχιφύλακες και Αστυφύλακες.

γ) Οι ποινές που επιβάλλουν οι αξιωματικοί των εδαφίων β' και γ' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου σε Ανθυπαστυνόμους, Αρχιφύλακες και Αστυφύλακες.

6. Ο Υπουργός, ο Γενικός Γραμματέας, ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας, οι Προϊστάμενοι των Κλάδων, οι Επιθεωρητές, οι Διευθυντές των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων και των Αστυνομικών Διευθύνσεων των Νομών, οι Προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Ασφαλείας Προέδρου της Δημοκρατίας, Βουλής των Ελλήνων και Προέδρου της Κυβερνήσεως και ο Διευθυντής της Αστυνομικής Ακαδημίας με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 22 και 23 του παρόντος, έχουν το δικαίωμα μεσεχτική αιτιολογημένη πράξη, που να στηρίζεται σε γεγονότα πλήρως διαπιστωμένα, να επιβάλλουν ποινή για πράξη που δεν κρίθηκε πειθαρχικά ελεγκτά από υφιστάμενό τους ή να ελαττώνουν ή να αίρουν ή να αυξάνουν ή να μετατρέπουν, καθένas μέσα στα πλαίσια της πειθαρχικής του δικαιοδοσίας, οποιαδήποτε ποινή που επιβλήθηκε από υφιστάμενό τους, μέσα σε τρεις μήνες από την επικύρωση της ποινής ή την έκδοση απαλλακτικής απόφασης, εφόσον από την έρευνα της υπόθεσης πεισθούν ότι η κρίση ήταν ατελής.

Άρθρο 21.

Ανακοίνωση των ποινών - Κρατήσεις χρηματικών ποσών.

1. Αντίγραφο της επικυρωμένης ποινής επιδίδεται σ' αυτόν που τιμωρήθηκε με αποδεικτικό.

2. Ο τρόπος ενημέρωσης της Διαχείρισης Χρηματικού για την κράτηση των ποινών προστίμου και αποστολής των αντίστοιχων χρηματικών ποσών στα Ασφαλιστικά Ταμεία, ρυθμίζονται με διαταγή του Αρχηγού. Με τον ίδιο τρόπο είναι δυνατό να καθορίζεται ο τύπος των πινακίων των ποινών και ο τρόπος υποβολής τους στους αρμόδιους για την επικύρωσή τους και την κράτηση του προστίμου, εφόσον αυτό επιβάλλεται.

Άρθρο 22.

Παράπονα.

1. Ο αστυνομικός, που τιμωρήθηκε με κατώτερη πειθαρχική ποινή δικαιούται να υποβάλλει ιεραρχικά έγγραφη αναφορά παραπόνων, με αίτημα την άρση ή το μετριασμό της ποινής ή τη μεταβολή του είδους της ποινής ή του αιτιολογικού αυτής, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία 15 ημερών από της ανακοίνωσης σ' αυτόν της ποινής, σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος. Η αναφορά παραπόνων, που υποβάλλεται εκπρόθεσμα είναι απαράδεκτη.

2. Αν από της ανακοίνωσης της ποινής υπήρχε ή μεταγενέστερα ανέκυψε γεγονός, που έχει καταστήσει αδύνατη την υποβολή της αναφοράς παραπόνων, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, η προθεσμία αυτή αρχίζει μετά την άρση του γεγονότος, σε κάθε περίπτωση όμως δεν μπορεί να παραταθεί πέραν των 3 μηνών συνολικά, από της ημερομηνίας της ανακοίνωσης της ποινής.

3. Η υποβολή παραπόνων, καθ' υπέρβαση της ιεραρχίας, απαγορεύεται.

4. Η υποβολή αναφοράς παραπόνων, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις και η προθεσμία υποβολής της αναφοράς παραπόνων, δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της ποινής.

5. Η αναφορά παραπόνων συντάσσεται σε ύφος σεμνό και πειθαρχικό. Ο παραπονούμενος οφείλει να εκφράζεται με τον προσήκοντα σεβασμό, να εκθέτει μόνο το παράπονό του χωρίς κρίσεις και σχόλια σε βάρος προϊσταμένων του και γενικά να μην επεκτείνεται σ' γεγονότα άσχετα με το παράπτωμα και την ποινή που του επιβλήθηκε.

6. Αντιπειθαρχικές αναφορές παραπόνων υποβάλλονται περαιτέρω, πλην όμως αποτελούν αντικείμενο ξεχωριστού πειθαρχικού παραπτώματος.

7. Η αναφορά παραπόνων υποβάλλεται από αυτόν που τη δέχεται, ιεραρχικά και με ανάλογη πρόταση, αλλά μόνον εφόσον την ποινή επέβαλε ο ίδιος ή κατώτερός του, μέχρι τον αρμόδιο να εξετάσει τα παράπονα.

8. Οι αρμόδιοι, κατά τις διατάξεις του επόμενου άρθρου, για την εξέταση των παραπόνων, εξετάζουν τα παράπονα και αποφαινόμενοι για το βάσιμο ή μη αυτών, αφού εκτιμήσουν τους ισχυρισμούς και τα στοιχεία που επικαλείται ο παραπονούμενος, τις προτάσεις των καθ' ιεραρχία Υπηρεσιών, καθώς και τα στοιχεία, που προκύπτουν από τους οικείους υπηρεσιακούς φακέλους, δίνοντας την ενδειγμένη απάντηση, στον παραπονούμενο, στο συντομότερο δυνατό χρόνο.

9. Η παρουσία μαρτύρων ή του παραπονούμενου δεν είναι υποχρεωτική κατά την εξέταση των παραπόνων.

10. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6 του άρθρου 20 του παρόντος κάθε ποινή που επιβάλλεται, καθίσταται αμετάκλητη, αν περάσει άπρακτη η προθεσμία για την υποβολή της αναφοράς παραπόνων ή, αν παράπονα που υποβλήθηκαν, κρίθηκαν από τους αρμόδιους σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους.

Άρθρο 23.

Αρμόδιοι για την εξέταση παραπόνων.

1. Αρμόδιοι για την εξέταση των παραπόνων είναι :

α) Οι Επιθεωρητές, οι Διευθυντές των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων, οι Αξιωματικοί Προϊστάμενοι Διευθύνσεων του Υπουργείου οι Αστυνομικοί Διευθυντές των Νομών, οι Προϊστάμενοι των Υπηρεσιών Ασφαλείας Προέδρου Δημοκρατίας, της Βουλής των Ελλήνων και του Προέδρου της Κυβερνήσεως, καθώς και οι Διευθυντές Υποδιευθύνσεων που υπάγονται στις Διευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης για τις ποινές σε Ανθυπαστυνόμους, Αρχιφύλακες και Αστυφύλακες που επικύρωσαν οι ίδιοι και εφόσον κρίνουν τα παράπονα βάσιμα.

β) Ο Προϊστάμενος του Κλάδου Διοικητικής Υποστήριξης για τα παράπονα του προηγούμενου εδαφίου α', εφόσον κρίνονται κατά τα ανωτέρω αβάσιμα.

γ) Ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας ή ο Προϊστάμενος του κλάδου που εξουσιοδοτείται από αυτόν για τις ποινές που επιβάλλονται σε αξιωματικούς από υφιστάμενους του.

δ) Ο Αρχηγός :

(1) Για τις ποινές που επιβάλλουν οι Προϊστάμενοι των κλάδων και

(2) Για τις ποινές που επιβάλλει ο ίδιος, μόνον αν κρίνει τα παράπονα βάσιμα.

ε) Ο Γενικός Γραμματέας :

(1) Για τις ποινές που επιβάλλει ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας σε Ανθυπαστυνόμους, Αρχιφύλακες και Αστυφύλακες και εφόσον ο ίδιος (Αρχηγός) κρίνει τα παράπονα αυτών αβάσιμα.

(2) Για τις ποινές που επιβάλλει ο ίδιος, μόνον αν κρίνει τα παράπονα βάσιμα.

στ) Ο Υπουργός :

(1) Για τις ποινές που επιβάλλει ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας σε Αξιωματικούς και μόνον εφόσον ο ίδιος (Αρχηγός) κρίνει τα παράπονα αυτών αβάσιμα.

(2) Για τις ποινές που επιβάλλει ο Γενικός Γραμματέας και μόνον εφόσον ο ίδιος (Γενικός Γραμματέας) κρίνει τα παράπονα αυτών αβάσιμα.

(3) Για τις ποινές που επιβάλλει ο ίδιος.

Άρθρο 24.

Διοικητικές εξετάσεις.

1. Για τη βεβαίωση πειθαρχικών παραπτώματων ή την εξακρίβωση άλλων περιστατικών που ενδιαφέρουν την Υπηρεσία, ενεργούνται διοικητικές εξετάσεις.
2. Οι διοικητικές εξετάσεις διακρίνονται σε Ένορκες Διοικητικές Εξετάσεις (Ε.Δ.Ε.) και σε προφορικές Διοικητικές Εξετάσεις (Π.Δ.Ε.).

Άρθρο 25.

Ένορκες Διοικητικές Εξετάσεις (Ε.Δ.Ε.).

1. Οι Ένορκες Διοικητικές εξετάσεις ενεργούνται :

α) Για τη βεβαίωση πειθαρχικών παραπτώματων που προβλέπονται από τα Ν.Δ. 343/69 και 935/71 και άρθρου 12 του Ν. 1339/1983 και διεξάγονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτών.

β) Για την εξακρίβωση των συνθηκών κάτω από τις οποίες έγιναν σοβαροί τραυματισμοί ή των αιτίων πάθησης του αστυνομικού και της σχέσης αυτών προς την υπηρεσία και διεξάγονται σύμφωνα με τις διατάξεις των Ν.Δ. 343/69 και 935/71.

γ) Για την εξακρίβωση απωλειών ή φθορών υλικού ή άλλων αξιών του δημοσίου και τον καταλογισμό της αξίας αυτών, στις περιπτώσεις που ορίζουν οι οικείες διατάξεις και διεξάγονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές.

δ) Σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπουν ειδικές διατάξεις και διεξάγονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές.

2. Αν στις περιπτώσεις των εδαφίων γ' και δ' της προηγούμενης παραγράφου οι οικείες διατάξεις δεν ρυθμίζουν επακριβώς τα θέματα της Ε.Δ.Ε., τότε εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Ν.Δ. 343/69 και Ν.Δ. 935/71.

3. Στις Ε.Δ.Ε. χρησιμοποιούνται ανάλογα όπου παρίσταται ανάγκη τα αποδεικτικά μέσα της Ποινικής Δικονομίας. Επιτρέπεται η κατά παραγγελία λήψη καταθέσεων ή η ενέργεια άλλης ανακριτικής πράξης από άλλο αξιωματικό ανώτερο, όμως, ή αρχαιότερο απ. τον αξιωματικό σε βάρος του οποίου γίνεται η Ε.Δ.Ε.

4. Η παράσταση ή συμπάρσταση συνηγού, κατά την ενέργεια της Ε.Δ.Ε., απαγορεύεται.

5. Η ανάκριση είναι μυστική και δεν δύναται να επεκταθεί στην έρευνα και άλλων πειθαρχικών παραπτώματων του αυτού ή άλλου αστυνομικού, για τα οποία προκύπτουν στοιχεία στην πορεία της ανάκρισης, χωρίς άλλη ειδική διαταγή αυτού που διέταξε την ενεργούμενη Ε.Δ.Ε., εκτός αν κατά την αρχική διαταγή για την ενέργεια της Ε.Δ.Ε., παρασχέθηκε τέτοια εξουσιοδότηση.

6. Όταν διατάσσεται νέα Ε.Δ.Ε., αυτή ανατίθεται σε αξιωματικό ανώτερο από εκείνον που ενήργησε την πρώτη. Η συμπλήρωση της Ε.Δ.Ε., δύναται να ανατίθεται στον αξιωματικό που την ενήργησε ή σε άλλον ανώτερο ή αρχαιότερο αξιωματικό.

7. Ο αστυνομικός που προτείνεται ως μάρτυρας και νοσηλεύεται σε Νοσοκομείο ή κρατείται σε φυλακή, δύναται να εξετασθεί στον τόπο που νοσηλεύεται ή κρατείται με μετάβαση επί τόπου του αξιωματικού που ενεργεί τη εξέταση ή κατά παραγγελία αυτού από άλλο αξιωματικό, ανώτερο ή αρχαιότερο από τον αξιωματικό σε βάρος του οποίου γίνεται η Ε.Δ.Ε., διαφορετικά καλείται για εξέταση μετά την έξοδό του από το Νοσοκομείο ή φυλακή. Το ίδιο ισχύει και για την εξέταση του κατηγορουμένου αστυνομικού.

8. Αστυνομικός ο οποίος διανύει αναρρωτική άδεια, υποχρεούται, όταν καλείται, να παρουσιάζεται προς εξέταση, είτε ως μάρτυρας, είτε ως κατηγορούμενος.

9. Η κλήση σε απολογία περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 15 του παρόντος και επί πλέον :

α) Στο προόμιο αυτής μνημονεύεται το γεγονός ότι ενεργείται Ε.Δ.Ε., καθώς και ο αριθμός της διαταγής βάσει της οποίας διενεργείται αυτή και

β) Στο τέλος αυτής καλείται ο υπό κατηγορία να λάβει γνώση των εγγράφων της Ε.Δ.Ε. και να ασκήσει τα δικαιώματα που παρέχονται σ' αυτόν από τις οικείες διατάξεις.

10. Αυτός που διενεργεί την Ε.Δ.Ε. δύναται, αν το κρίνει αναγκαίο, να διατάσσει κάθε κατώτερό του, που έχει οποιαδήποτε ανάμιξη στην υπόθεση που ερευνά, να υποβάλει σ' αυτόν σχετική έγγραφη αναφορά.

Άρθρο 26.

Προφορικές Διοικητικές εξετάσεις (Π.Δ.Ε.).

1. Οι προφορικές διοικητικές εξετάσεις ενεργούνται :

α) Για τη βεβαίωση πειθαρχικών παραπτώματων τα οποία τιμωρούνται με κατώτερες πειθαρχικές ποινές.

β) Για την εξακρίβωση ελαφρών τραυματισμών αστυνομικών και της σχέσης αυτών προς την υπηρεσία.

γ) Για την εξακρίβωση περιστατικών που ενδιαφέρουν την Υπηρεσία.

2. Αρμόδιοι να διατάσσουν τη διενέργεια Π.Δ.Ε., είναι εκείνοι που είναι αρμόδιοι να διατάσσουν και τη διενέργεια Ε.Δ.Ε., σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Ενεργούνται δε από αξιωματικούς της Ελληνικής Αστυνομίας, ανώτερους ή αρχαιότερους από εκείνους που αφορά η εξεταζόμενη υπόθεση.

3. Στην Π.Δ.Ε. η εξέταση του καταγγέλλοντα, των μαρτύρων και των κατηγορουμένων γίνεται προφορικά. Γενικά έκθεση δεν συντάσσεται κατά τη χρήση οποιουδήποτε αποδεικτικού μέσου.

4. Για την κλήση σε απολογία του αστυνομικού εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 15 και 25 παρ. 9α του παρόντος.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 25 παράγ. 4, 5, 6, 7, 8, έχουν ανάλογη εφαρμογή και στις Π.Δ.Ε.

6. Η διάταξη της παραγράφου 10 του άρθρου 25 του παρόντος εφαρμόζεται και στις Π.Δ.Ε.

Άρθρο 27.

Πόρισμα Διοικητικών εξετάσεων - Λοιπά έγγραφα.

1. Οι αξιωματικοί που ενεργούν διοικητικές εξετάσεις συντάσσουν, μετά το πέρας αυτών, πόρισμα. Σ' αυτό διατυπώνονται με σαφήνεια τα στοιχεία που προέκυψαν από την εξέταση, διακρίνονται δε από τα εξής μέρη : Προόμιο, ιστορικό, αιτιολογικό, συμπέρασμα και προτάσεις.

2. Προόμιο : Σ' αυτό αναγράφεται ο τύπος του εγγράφου (Έκθεση πορίσματος Ε.Δ.Ε. ή Π.Δ.Ε.), ο τόπος και η χρονολογία σύνταξης αυτών, ο βαθμός, το ονοματεπώνυμο και η ιδιότητα αυτού που το συντάσσει, η διαταγή με την οποία διατάχθηκε η εξέταση και οι διατάξεις με βάση τις οποίες ενεργείται αυτή.

3. Ιστορικό : Περιλαμβάνει την αιτία που έδωσε την αφορμή προς ενέργεια της εξέτασης και την περιληπτική περιγραφή της υπόθεσης.

4. Αιτιολογικό : Περιλαμβάνει τις ενέργειες στις οποίες προέβη αυτός που ενήργησε την εξέταση, το αποδεικτικό υλικό που προέκυψε από την εξέταση, καθώς και την εκτίμηση αυτού, από αυτόν που ενεργεί τη διοικητική εξέταση.

5. Συμπέρασμα : Περιλαμβάνει το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει αυτός που ενήργησε την εξέταση με λεπτομερή καθορισμό των στοιχείων που συνιστούν το πειθαρχικό παράπτωμα.

6. Προτάσεις : Σ' αυτό αναγράφεται η τελική γνώμη του αξιωματικού που ενήργησε τη διοικητική εξέταση για το είδος της ποινής που πρέπει να επιβληθεί στον κατηγορούμενο αστυνομικό, την τυχόν απαλλαγή του, τον καταλογισμό ή μη απωλειών υλικών δημοσίου, την ευθύνη ή μη αστυνομικών σε περίπτωση τραυματισμού τους και λοιπά.

7. Στο κάτω μέρος του πορίσματος τίθεται η υπογραφή του συντάκτη.

8. Στο πόρισμα, αν δεν ορίζεται διαφορετικά από τις κείμενες διατάξεις, διατυπώνουν αιτιολογημένα τη γνώμη τους όλοι οι ιεραρχικά προϊστάμενοι αυτού, που αφορά η υπόθεση, μέχρι τον αρμόδιο να αποφασίσει.

9. Η δικογραφία της υπόθεσης απαρτίζεται από: το πόρισμα, τον πίνακα εγγράφων και τα έγγραφα της διοικητικής εξέτασης.

Ο πίνακας εγγράφων που περιέχονται στη διοικητική εξέταση περιλαμβάνει τις εξής στήλες: α/α, αριθμός και ημερομηνία εγγράφου, είδος εγγράφου και σελίδα.

Η καταχώριση των εγγράφων στον πίνακα, ο οποίος συντάσσεται σε τετρασέλιδο φύλλο χάρτη, γίνεται με την εξής σειρά: Με αύξοντα αριθμό 1 καταχωρίζεται η διαταγή με την οποία διατάσσεται η ενέργεια της Ε.Δ.Ε. Με αριθμούς 1α, 1β, 1γ και λοιπά καταχωρίζονται όλα τα υπηρεσιακά και μη έγγραφα που επισυνάπτονται στη διαταγή.

Με αριθμό 2 καταχωρίζεται η έκθεση πορίσματος. Με αριθμούς 3 και επόμενους καταχωρίζονται τα λοιπά έγγραφα.

Ο αύξων αριθμός εγγράφων του πίνακα τίθεται και στην άνω δεξιά γωνία των αντιστοίχων εγγράφων.

Το περιεχόμενο της δικογραφίας ταξιθετείται κατά τη σειρά καταχώρισης εγγράφων στον πίνακα περιεχομένων. Όλα τα έγγραφα, ακόμη και αυτά που επισυνάπτονται στη διαταγή διενέργειας της εξέτασης, αριθμούνται σε συνεχή αρίθμηση κατά σελίδες, με γραφίδα χρώματος ερυθρού. Ο αριθμός τίθεται στη μέση της σελίδας. Στη συνέχεια η αρίθμηση αυτή μεταφέρεται και καταχωρίζεται στην τελευταία στήλη του πίνακα.

Πίνακας περιεχομένων συντάσσεται μόνο στις Ε.Δ.Ε.

10. Οι δικογραφίες που σχηματίζονται υποβάλλονται στους αρμόδιους να αποφασίσουν ως ακολούθως:

α) Των Ε.Δ.Ε. που αναφέρονται στο άρθρο 25 παρ. 1α του παρόντος σ' αυτούς που ορίζουν οι σχετικές διατάξεις.

β) Των υπολοίπων Ε.Δ.Ε. στον Αρχηγό Αστυνομίας, ο οποίος αποφασίζει σχετικά ή αναθέτει σε Προϊστάμενο Κλάδου την κρίση της σχετικής υπόθεσης.

γ) Των Π.Δ.Ε. σ' αυτούς που διέταξαν τη διενέργειά τους.

Άρθρο 28.

Πειθαρχικό δίκαιο κοινοτικών φυλάκων.

1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται και στους κοινοτικούς φυλάκες.

2. Όπου στα άρθρα του παρόντος αναφέρεται ο όρος αστυνομικός, εφόσον με αυτά ρυθμίζονται θέματα, που σχετίζονται με την επιβολή κατώτερων πειθαρχικών ποινών ή τη διενέργεια διοικητικών εξετάσεων, περιλαμβάνονται και οι κοινοτικοί φυλάκες.

Άρθρο 29.

Πειθαρχικό δίκαιο πολιτικού προσωπικού.

Το πειθαρχικό δίκαιο του πολιτικού προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Τάξης του Υπουργείου

Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης διέπεται από τις ισχύουσες για τους δημόσιους υπαλλήλους σχετικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

Άρθρο 30.

Πειθαρχικό δίκαιο πυροσβεστικού προσωπικού.

Το πειθαρχικό δίκαιο του πυροσβεστικού προσωπικού διέπεται από τις ισχύουσες για το Πυροσβεστικό Σώμα σχετικές διατάξεις.

Άρθρο 31.

Τελικές διατάξεις.

Οι πειθαρχικές ποινές και οι αιτιολογίες τους αποτελούν υπηρεσιακό απόρρητο και δεν επιτρέπεται να λάβουν γνώση τρίτοι, εκτός των περιπτώσεων που προβλέπει ειδικά ο νόμος.

Άρθρο 32.

Μεταβατικές διατάξεις.

Πειθαρχικά παραπτώματα, που διαπράχθηκαν πριν από την ισχύ του παρόντος, διέπονται από τις διατάξεις, που ίσχυαν κατά τον χρόνο που διαπράχθηκαν.

Άρθρο 33.

Ρύθμιση λεπτομερειών.

Λεπτομέρειες και θέματα δευτερεύουσας φύσης, που προκύπτουν κατά την εφαρμογή του παρόντος Διατάγματος, ρυθμίζονται με διαταγές του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας.

Άρθρο 34.

Καταργούμενες διατάξεις.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος καταργούνται:

1. Οι διατάξεις του Π.Δ. 42/1984 (ΦΕΚ 13 Α) «Κύρωση του Κανονισμού πειθαρχίας στη Χωροφυλακή».

2. Τα άρθρα 98 έως 121 του Β.Δ. της 25/10-4/11/1958 (ΦΕΚ 187 Α) «Περί Κανονισμού του Αστυνομικού Σώματος» και

3. Κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 35.

Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος Διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 3 Μαρτίου 1986

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Ο ΑΝΑΠΛ. ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΥΡΑΣ